

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ เป็นธรรมะ เราเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนานะ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์

เวลาคนไปวัดไปวา ก็เพื่อต้องการบุญกุศลๆ คนที่ไม่เข้าใจเรื่องวัดก็ต้องศึกษาเรื่องวัด คุณติเรามีลูกมีหลาน เราพามาวัดเพื่อให้การคุ้นชิน ไม่เงินไม่อายุกับพระ เวลาเจอพระเจอเจ้าเราไม่เงินไม่อายุ เราทำได้ๆ ใจ

แต่เวลาคนที่เขาไปวัดไปวาขึ้นมา อย่างเช่นเด็กวัดๆ มีคนมากมาพูดกับเราว่าเขาโตมากับวัดๆ เขาไม่กลัวพระหรอก เขาโตมากับวัด พอเขาโตมากับวัด เห็นไหม เขาให้ศึกษามาเป็นปัญญาของตน เขาให้ศึกษาขึ้นมา ให้คุ้นคว่ำเพื่อทำคุณงามความดี เพื่อให้เราเข้าสู่สัจจะความจริง ไม่ใช่ให้ศึกษามาเพื่อความหน้าด้าน หน้าด้านหน้าทนใจ เพราะอะไร เพราะเวลาเราศึกษามา เราเข้าไปศึกษามา เราคุ้นชินกับพระ เราไม่กลัวพระๆ ไม่กลัวพระ มันจะไปกลัวอะไร คนคุ้นเคยกัน มันกลัวอะไร มันไม่กลัวหรอก แต่มันต้องกลัวบาปสิ

ถ้าเป็นพระ เป็นพระนะ ในทางวัฒนธรรม เวลาพระเขาทำผิดทำชั่ว ก็เรื่องของชั่วช่างซี ดีช่างสงฆ์ ไม่ใช่เรื่องของเราๆ ใอนั้นเวลาความผิดความชั่วยกให้พระไป มันเรื่องของพระของเจ้าชั่วช่างซี ดีช่างสงฆ์ ไม่เกี่ยวกับเราๆ นี้เวลาความชั่วใจ

แล้วความดีของท่านละ แล้วท่านมีศีล ๒๒๗ ละ ท่านไม่เหมือนเรา เราไม่เหมือนท่านบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา มันไม่เหมือนกัน ภิกษุณีกับภิกษุก็เป็นภิกษุณีกับภิกษุ เราจะไปปฏิเสธไม่ได้ เว้นไว้แต่เราจะบวชเข้ามา บวชเข้ามามีศีล ๒๒๗ เท่ากัน เวลาลงอุโบสถ ลงอุโบสถสามัคคีเหมือนกัน แต่คุณธรรมมีเหมือนกันหรือไม่

เวลากรรมฐานเรา กรรมฐานที่เราที่เขาคเารพบูชา เขาคเารพบูชาด้วยคุณธรรมในหัวใจนั้น เขาไม่ได้คเารพบูชาว่าบวชเป็นพระๆ มาหรอก เห็นใหม่ เวลานางวิสาขาไม่ได้บวชเป็นพระ เป็นพระโศคฉบับขึ้นมา ถ้าเป็นพระโศคฉบับขึ้นมา

เราศึกษามา ศึกษาเพื่อลดละกิเลส ไม่ใช่ศึกษามาเพื่อหน้าด้าน เวลาศึกษามาๆ ชาลัน ถ้วยๆ นะ มีความรู้เยอะ พระยังมีความรู้ไม่เท่าเราเลย

เวลามันเป็นเรื่องการศึกษานะ เราไปประชุมสังฆาธิการ ถวายความรู้ๆ ไอ้พวกมีการศึกษามันถวายความรู้พระ ไอ้พระเพ็งบวชมา มันก็เหมือนโยม โยมเกิดมาพ่อแม่ก็ต้องดูแลรักษาเหมือนกัน ไอ้พระบวชมาตั้งแต่สามเณร ตั้งแต่บวชพระขึ้นมา พอบวชขึ้นมาต้องมีการศึกษามีการเล่าเรียนขึ้นมา แต่ท่านมีศีลมีธรรมของท่านนะ

นี่ไง ถ้าคนที่มีคุณธรรม อย่างไรเขาก็คเารพบูชาของเขา เขาไม่ก้าวล่วง เขาไม่ตีเสมอ เขาไม่ตีเสมอ หนึ่ง เขาไม่อวดว่ามีความรู้ เขาไม่มีการเหยียดหยาม นี่ไง ถ้ามันเป็นจริงมันต้องเป็นจริงอย่างนั้น

เรามาวัดมาวา มาวัดมาเพื่อเอาบุญนะ ไม่ใช่เอาบาป ดุติ ทางวัฒนธรรม เวลาไปวัดไปวา กลับบ้านมีเศษดินเศษหินติดรองเท้าไป ถึงเวลาแล้วเขายังขนทรายเข้าวัด ทำเจดีย์ทรายๆ นี่ไง วัฒนธรรมของเขา เขายังแก่ของเขา

ไอ้เนี่ยมาวัดมาวา มาวัดมาวาเพื่ออะไร ถ้าชาลันถ้วย มีความรู้มาก มีการศึกษามาก มีความกุ่มชินมาก โอ้ย! พระองค์นี้เราดูแลมาตลอด พระองค์นี้เป็นลูกศิษย์ของเรา พระองค์นี้เราควบคุมได้ พระองค์นี้เราสั่งได้...เอาอย่างนั้นหรือ

นี่ไง เพราะอะไร ไอ้เนี่ยมันกิเลสทั้งนั้น ไปวัดไปวาก็อยากจะเห็นคนอื่น เห็นคนอื่นนั่นแหละ กิเลสมันท่วมหัว เวลาพูดถึงความถูกต้องนะ กระทบกระทบเมี้ยนนะ กระทบกระทบเมี้ยน แต่ก็ยังอยากจะทำ แต่ถ้าเป็นความจริงนะ เขาไม่ทำเลย

นี่แถมารยาทนะ มาวัด เรื่องโทรศัพท์มือถือนี่ปวดหัว ทุกคน ลูกศิษย์ก็บอกว่าให้ติดป้ายเลย ให้ปิดโทรศัพท์ก่อน ให้ติดป้ายหน้าวัดเลย

เราบอกว่าเราทำไม่ได้หรอก สังคมเสื่อม นี่เหมือนกัน ธรรมเนียมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนมาขนาดไหน แค่มารยาทมึงยังไม่รู้จักเลย แล้วมึงอยากจะภาวนา อู๋! อยากมีคุณธรรม แค่มารยาทสังคมเอ็งยังไม่รู้เลย การกระทบกระเทือนคนข้างเคียงมันดีหรือไม่ดี การกระทำนี้ ไอ้มันแค่มารยาท

เวลาพระบวชามีศีลมีธรรม เวลามีศีลมีธรรม เวลาพระกรรมฐานเรา ไอ้อย่างที่ว่าอาวุโส กันเด เขาลด ลดทกฏฐิมานะของคน ลดทกฏฐิมานะของพระ เวลาอาวุโสกันเดเขาต้องเคารพกันนะ เอ็งจะไม่เคารพบุคคลนั้น เอ็งก็ต้องเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยนี้ไว้ อาวุโสกันเด ให้น้องเคารพพี่ เชื่อฟังพี่ พี่บวชมาก่อน สงฆ์องค์แรกของโลกคือพระอัญญาโกณฑัญญะ ให้เคารพให้บูชากัน ลดอีโก้ของตน ลดการตีตนเสมอ กับเขา ลดการเหยียดหยาม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรม กษัตริย์จากเมืองมา ที่ว่า พระอุปาลี เป็นกัลบก เป็นคนตัดผมตัดอะไรให้กับเจ้าชาย เวลาบวชนะ ให้กัลบกบวชก่อน ให้เจ้าชายกราบ ชะ นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นโยบายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านลดอีโก้ ลดความอหังการของคน

ไอ้นี้มาวัดมาวา มีการศึกษามาก มีคนมาโม้เยอะ “ผมไม่กลัวพระ เพราะว่าผมคุ้นเคย ผมโตมากับวัด” ไอ้นั่นก็เรื่องของเอ็ง ความจริงเอ็งไม่กลัวพระ เอ็งก็อาศัยวัด

มีหลายๆ คนนะ พลเอกต่างๆ ตอนเป็นนักเรียนไปอาศัยวัดอยู่ เวลาเขาโตขึ้นมาเป็นพลเอก โตขึ้นมาเป็นรัฐมนตรี เขาคิดถึงวัดนะ อย่างไรก็ดีแล้วแต่ เขาก็คิดว่าเคยมีบุญคุณกับเขา ตอนที่เขาเป็นเด็ก เขามาจากบ้านนอกมาศึกษาในกรุงเทพฯ เขาก็อาศัยวัดเป็นที่พึ่งอาศัย เวลาโตขึ้นมา ทำหน้าที่การงานขึ้นมาแล้ว ถ้าเขามีสิ่งใดช่วยเหลือได้เขาก็จะช่วยเหลือของเขา นี่เขายังคิดถึงบุญถึงคุณของเขาได้ ไอ้นี้เรื่องของวิฒนธรรมนะ เรื่องของบุญและบาปนะ

แต่ถ้าเรื่องเป็นความจริงๆ เราจะเอาคุณธรรม แล้วเอาคุณธรรมๆ อาวุโสกันเด อาวุโสกันเด ส่วนอาวุโสกันเดนะ หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าอาวุโส ๑๐๐ พรรษาแต่โง่ ไม่มีปัญญา ก็ต้องขอนิสัยตลอดไป เวลาพ้นนิสัย พ้นนิสัยก็ ๕ พรรษาขึ้นต้องเป็นผู้ฉลาด ผู้ฉลาดคือท่องปาฏิโมกข์ได้ ท่องปาฏิโมกข์ได้คือมันรู้ธรรมเนียม มันเอาตัวรอดได้ มันไม่ทำความผิดพลาด

ถ้าคนรู้ผิดรู้ถูก ถ้ามันมีความละเอียดนะ ถ้าคนรู้ผิดรู้ถูกมันไม่มีความละเอียด มันก็เหมือน นักกฎหมาย เอกกฎหมายไปหากิน ไปดบทรัพย์ เวลาศีลธรรมมันเป็นแบบนี้ไง แล้วเวลาธรรมะ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนะ เธอควรทำบุญที่ไหน ควรทำบุญที่เธอพอใจ

ถ้าวัดไหนเขาโฆษณาชวนเชื่อมากมายมหาศาลเข้าไปวัดนั้น แล้วไปแล้วกรีนเครง สนุก คริกครื้นก็ไปวัดนั้น วัดนั้นเขามีพิธีกรรมเท่านั้นนะ วัดนั้นเป็นวัฒนธรรมเท่านั้นนะ เพราะอะไร เพราะมันไม่ได้ออกมาจากใจใจ

เวลางานใหญ่ๆ ของที่วัดป่าบ้านตาด เวลาศาลาใหญ่ หลวงตาท่านพูดเอง “มันไม่นี่ง เทศน์ไม่ได้ มันไม่นี่ง เทศน์ไม่ได้”

เวลาเทศน์ขึ้นไป มันเทศน์ขึ้นไปแล้ว เวลาโครงการช่วยชาติไปที่ไหนก็แล้วแต่ เราก็ไป เราไปช่วยงานท่าน รตราวิ้งกันขวกไขว่ ท่านก็ต้องพยายามตะเบ็งไปอย่างนั้นนะ ใฮนี่คือความจำ ทั้งนั้นนะ สัญญา เพราะอะไร เพราะว่ามันคลาดเคลื่อน เพราะใจมันไม่ได้ออกมาจากใจหรือ เวลามันออกมาจากใจนะ มันไม่มีอะไรกระทบ มันออกมาจากใจ

ดูฟังเทศน์สิ ถ้าอันไหนมันออกมาจากใจนะ ออกมาจากธรรม โอ้โฮ! มันฟังแล้วมันขนลุกขนพองนะ ถ้ามันออกมาจากความจำนะ เราก็อ่านได้ คูสิ เขาเทศน์เอาบุญกัน ฟังเทศน์เอาบุญๆ ให้ฝนตกฟ้าร้อง ให้ระเบิดลงก็ไม่เป็นไร เพราะหนังสือมันไม่หายหรือ อ่านหนังสือ เราก็อ่านได้ แต่มันก็เป็นวัฒนธรรมไซ้ใหม่ ฟังเทศน์เอาบุญๆ

แต่ถ้าเราไปวัดไปวา เราไปวัด เราไปประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราต้องการสังฆธรรม เวลาครูบาอาจารย์ เวลาหลวงปู่มันท่านว่า “จิตนี้แก้ยากนะ จิตนี้แก้ยากนะ ผู้เฒ่าจะแก้วะ”

จิตนี้แก้ยากนะ จิตนี้เป็นอย่างไร จิตนี้มันมีเล่ห์มีเหลี่ยม มีแงมีงอน กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันปกมันป้องของมัน เวลาปฏิบัติไป ไปรู้ไปเห็นอะไรเข้า อู๋! สุขยอด

สุขยอดอะไร เอ็งยังทำอะไรไม่เป็นเลยนั้นนะ เพราะอะไร เวลาธรรมมันเกิดๆ ธรรมมันเกิดคืออารมณ์ อารมณ์ดี อารมณ์ชั่ว อารมณ์มันทุกข์มันยากขึ้นมามันบีบคั้นหัวใจ อารมณ์ดีมันเกิด โอ้โฮ! สุขยอด สุขยอด

ธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดก็เท่านั้นนะ มันไม่ใช่อริยสัจ มันไม่ใช่ความจริง ไม่ใช่การกระทำของเรา แล้วอริยสัจจะเกิดขึ้นได้อย่างไรถ้ามันไม่เข้าไปสู่ใจของตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาหลวงตาท่านไปที่ไหนท่านบอกไปเอาใจคนๆ เอาความสำนึกของคน ถ้าคนมันสำนึกได้นะ ชาไม่ล้นถ้วย

ชามันพ่องอยู่นะ มันจะเติมน้ำตลอด การศึกษาของเรา โอ๊ย! ความรู้เยอะ ล้นไปหมดเลย นุ่นก็ผิด นี่ก็ผิด แล้วเวลานั้นก็ผิด นี่ก็ผิด แล้วที่เอ็งทำอยู่นั้นผิดหรือถูก นั่นก็ผิดๆ แล้วที่เอ็งทำอยู่ ผิดหรือถูก นี่ไง แค่มารยาท

หลวงตาท่านพูดประจำ หูมันอยู่ข้างปากนั่นนะ เวลาปากมันพูดออกไป เอ็งไม่หนดหู บ้างหรือ แต่ถ้าหูพูดละ กูพูด กูต้องให้คนฟังกู ถ้าใครฟังกูนะ อยู่ครึ่งวัน กูก็พูดได้ แต่ถ้ากูฟังนะ โอ๊ย! ไม่ไหวนะ อืดอัด กูไม่ยอมๆ แล้วหูมันอยู่กับปากมันนั่นนะ

มารยาทแค่นี้มันก็ทำไม่ได้แล้ว มันก็ 모르แล้ว แล้วมันสมควรหรือไม่สมควรละ ในสภาใดก็แล้วแต่ ไม่มีบัณฑิต ไม่มีนักปราชญ์ สภานั้นไม่เป็นสภา ถ้าสภาไหนนะ ถ้ามีบัณฑิต มีนักปราชญ์ที่เขาวินิจฉัย เขาประชุมกัน นั่นถึงเป็นสภา

นี่ก็เหมือนกัน ไปวัดไปวา เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ ไปเถอะ ไปที่อีกที่ก็กรีกโครม ไปไหนก็ไป เธอควรทำบุญที่ไหน ควรทำบุญที่เธอพอใจ ควรไปที่นั่น

แต่ถ้าจะเอาความจริงๆ ละ เอาความจริงกัน ฟังธรรมๆ จิตนี้มันแก้ยากนะ เวลาจิตนี้ เวลาธรรมมันเข้ามากระทบในหัวใจนะ ขนลุกขนพอง มันสะเทือนกิเลสไป ถ้าสะเทือนกิเลส ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอยู่ที่นี้ ถ้าอยู่ที่นี้ เราเคารพบูชา มันถึงแบ่งใจ อริยวาสี กับคามวาสีไป

คามวาสี อริยวาสี มันเป็นวิปัสสนาธุระ คันถธุระ คันถธุระคือการศึกษา การศึกษามันท่องมันบ่นไป มันก็ท่องบ่นกันได้ไง มันจะมีสิ่งใดมันก็ไม่เป็นไรไป แล้วการท่องการบ่นอยู่อย่างนั้นมันก็เพื่อให้ทรงจำๆ ไอ้การประพฤติปฏิบัติมันต้องรู้เท่าทันกิเลสของตนไป แล้วกิเลสของตนมันก็มีแฉ่งมึงอนนะ นุ่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้ทั้งนั้นนะถ้ามันไม่พอใจ แล้วสิ่งที่มันไม่พอใจอยู่แล้ว เราไปเติมมันอย่างไร แล้วไปเติมมันนะ

เวลาคนเขาไปวัดไปวากันเขาไปด้วยความเคารพบูชาใช้ใหม่ เขาไปเพื่อความปรารถนาดี เขาก็ไปด้วยคุณธรรมของเขา ไปด้วยจริตนิสัยของเขา เขาไปด้วยอาการอ่อนนุ่มถ่อมตน เขาไปด้วยความนอบน้อม

ไอ้เราไม่เคยเจอสังคมอย่างนั้นนะ มีแต่สังคมของคนพาล คนตะโกนโหวกเหวกกันเพื่อเอาเสียงกลบเกลื่อนกัน เอาเสียงเอาชนะกัน เคยอยู่สังคมอย่างนั้น มาเจอสังคมของนักปราชญ์ งงนะ “เฮ้ย! เขาเจียบเนาะ พวกนี้พวกขี้ขลาด โอ๊ย! เรานี้กล้าหาญ ตะโกนตะเบ็งเลย เก่ง เสียงกูดังทุกคนต้องฟังกู”...ไม่ใช่ ไม่ใช่

เขามีคุณธรรมในใจของเขา เขามีความละอาย เขาไม่ใช่คนพาลอย่างเอ็ง คนพาลอย่างเอ็งที่จะไปเหยียบย่ำเหยียดหยามเขา ความเหยียดหยามเขาเนาะ เขาเหยียดหยามด้วยทิฐิมานะของเอ็งด้วยความเห็นผิด แต่จริงๆ เขาไม่ใช่รอให้เอ็งเหยียดหยาม เขามีคุณธรรม เขาเคารพธรรมวินัย เขาเคารพศาสนา

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ใจ ไม่เหยียบหัวพระพุทธเจ้าแสดงธรรมๆ สิ่งที่มีนแสดงธรรมๆ มันเหยียบหัวพระพุทธเจ้า ธรรมและวินัยใจ เคารพธรรมหรือไม่ เคารพผู้แสดงธรรมหรือไม่ เคารพสถานที่หรือไม่ เคารพธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือไม่ รู้หรือไม่ อะไรมันต่ำ อะไรมันสูง รู้หรือไม่ สิ่งใดมันสูงมันต่ำ รู้หรือเปล่า ถ้ารู้มันก็มีความละอายใจ มันไม่มีใครเหนือใครหรอก เดี่ยวตายหมด

แต่คนที่มึนน้ำใจ คนที่เขาระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่ง que แสดงออกมา ที่เราศึกษามา ธรรมและวินัย ที่ศึกษามาเป็นภาคปริยัติที่ท่องจำๆ ทรงจำกันนั้นนะ นั่นคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น

ศึกษามาแล้วท่วมหัว น้ำล้นแก้ว ซาล้นถ้วย ศึกษามา รู้มาก เพราะอะไร เพราะตัวเองก็มีอาชีพนี้เหมือนกัน ก็ศึกษาธรรม สอนหนังสือก็สอนสังคม สอนถึงมารยาท เวลาสอนเด็กๆ สอนอย่างไร แล้วเวลาพฤติกรรมของตัวเองทำอย่างไร เวลาทำอย่างนั้นขึ้นมาแล้วมันเสียหายอย่างไร เวลาเสียหายขึ้นมา คนอื่นเสียหายหมดเลย เราเป็นคนดี นี้เวลากิเลสมันปิดหูปิดตามันเป็นอย่างนั้นนะ

ไปวัดไปวา เห็นที่มันสงบสงัดได้เพราะว่าด้วยมารยาทของเขา คนเหมือนคน ไม่มีใคร
กลัวใครหรือ คนเหมือนคน ปัญญาของคนนะ ปัญญาของคนมันแก้ไขได้ทั้งนั้นนะ จะพลิก
เพลงเอาชนะคะคานใคร เรามาสร้างการเบียดเบียนกัน เห็นไหม

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เวลาคนแพ้เป็นพระรู้จักถึงการกระทบกระเทือน
อย่างนั้น แล้วมีสติสัมปชัญญะยับยั้งอารมณ์ของตนได้ รักษาหัวใจของตนได้ นี่แพ้เป็นพระ
ไม่ใช่แพ้ด้วยความเชื่อ ไม่ใช่แพ้ด้วยความไม่รู้

ในธรรมะวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเนะ มีพระองค์หนึ่งเป็นพระที่หยาบ
ซ้ามาก แล้วที่นี้วัดนั้น อยู่ในพระไตรปิฎกนะ วัดนั้นเขาเรียกทุกตะ พระเขาจะมีประเพณี นิมนต์
พระไปฉันที่บ้าน บ้านละหนึ่งองค์ แล้วมีบ้านเศรษฐี เวลาเข้าไปจับฉลาก เขาไปได้พระองค์นี้มา
ไง เขาได้พระที่หยาบซ้านี้มา

พอไปถึงที่บ้านเขาเนะ เขาจัดให้อย่างดีเลยนะ ปูพรม อุบัติฐากอย่างสุดยอด พระองค์นั้น
ได้ใจ คิดว่าเศรษฐีนี้คงจะ 모르ถึงความซ้าหยาบของเรา ด้วยความภูมิใจนะ กลับวัดด้วยความ
ภูมิใจมาก

ทุกตะ ในพระไตรปิฎกมีประเพณีของพื้นบ้าน พอตกบ่ายไปหาเขาอีกนะ เพราะตอน
เข้าไปแล้วเขาอุบัติฐากอย่างดีเลย คิดว่าเขาเคารพศรัทธาตน พอไปถึงนะ เดินเข้าไปบ้านเขาเนะ
เขาเอาเท้าคียบอาสนะแล้วเหยียดออกไป “ถ้าท่านประสงค์จะนั่งก็เชิญนั่ง ถ้าท่านไม่ประสงค์จะนั่งก็
กลับไปซะ”

นั่น อย่าเข้าใจว่าเขาไม่รู้ เขารู้ แต่ตอนเช้าที่เขานิมนต์มันเป็นประเพณีวัฒนธรรมของ
ท้องถิ่นใหม่ อย่างวัดวัดหนึ่งในชุมชนนั้นจับฉลากกัน ต้องนิมนต์พระไปฉันที่บ้าน บ้านละ
หนึ่งองค์ๆ เขาก็ไปได้พระองค์นั้นมา องค์ที่หยาบซ้ามา พอได้องค์ที่หยาบซ้ามา มันเป็นพระเพณิ
ไช้ใหม่ ลังณะๆ สงฆ์ ส่วนรวม สาธารณะ นิมนต์มา เขาก็อุบัติฐากอย่างดีเลย โอ้พระองค์นั้นคิด
ว่าเขาไม่รู้อะไรถึงความซ้าหยาบของเรา เพราะสังคมเขารังเกียจเราหมดเลย มีคนคนนี้เชื่อเรา ไปอีก
ตอนบ่ายไป เขาเอาเท้าเหยียดเหยียดอาสนะ “ถ้าท่านประสงค์จะนั่งก็เชิญนั่ง ถ้าท่านไม่ประสงค์จะ
นั่งก็กลับไปซะ” หน้าม้านกลับวัด

นี่เราบอกว่า ถ้ามันเป็นประเพณีวัฒนธรรม มันเป็นสาธารณสมบัติ เขาก็รู้ของเขา แต่เขาทำของเขาด้วยเคารพธรรมวินัย เคารพกติกาไป ทั้งๆ ที่ก็รู้ว่าพระช่วยหายบอย่างนั้น เขาก็อุปัฏฐากอย่างดีเลย แต่พอมานโดยส่วนตัว ตอนบ่มาเอง มาส่วนตัว เอาเท้าเหยียบอาสนะให้เลย นี่เพราะอะไร เพราะเขารู้ พระองค์เดียวกันนั้น เวลาตอนเป็นพิธีกรรม ตอนเรื่องสาธารณะ เรื่องสังฆะ เขาทำให้อย่างดีเลย แต่เรื่องส่วนตัวเขาไม่สนใจเลย ไร้สาระ เพราะอะไร เพราะเขามีคุณธรรมในใจของเขา นี่พูดถึงว่าคนที่มีความคุณธรรม เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ ถ้าพอใจทำที่ไหนให้ไปที่นั่น

แต่ถ้ามาวัดป่า วัดป่าที่มีหลักมีเกณฑ์นะ ไม่ใช่วัดป่า ไม่อยากจะทำบุญ เขาเสียศีล ป่าเถื่อน ไม่มีวัฒนธรรม

มันจะป่าเถื่อนไปที่ไหน กิเลสของคนมันเลวร้าย มันร้ายกาจ มันทำลายหัวใจดวงนั้น แล้วคนที่มีสติปัญญา ครูบาอาจารย์ของเราจะ อดนอนผ่อนอาหารเพื่อเอาชนะมัน เอาชนะกิเลสของตนมันป่าเถื่อนไปไหน ความป่าเถื่อน ป่าเถื่อนคือทำร้ายกัน ป่าเถื่อนคือแสวงหาแต่ความดีของตน ทำลายคนอื่น เป็นความป่าเถื่อน

แต่การทำลายกิเลสของตน ยับยั้งจิตใจ มันจะป่าเถื่อนไปไหน ถ้าไปวัดป่าอย่างนั้น เราก็สมควร มองใจ ไปที่ไหนเคารพสถานที่ มองว่าเขาทำอะไรกันก่อน อย่าคิดว่ารู้มาก ซาลิ้นด้วยเก่งมาก เพราะอะไร เพราะเขาสอนวิชานี้เอง สอนศีลธรรมทั้งนั้นนะ แล้วมาวัดมาวาเขานั่งกันเงียบ ปากโพนทะนา นี่มันไม่มีสติสำนึกถึงมารยาทของตน ไม่มีสติปัญญาสำนึกได้ว่าตัวทำดีหรือชั่ว แต่อยากภาวนานะ อยากได้มรรคได้ผลนะ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีการกระทำต้องทำอย่างนั้น

นี่พูดถึงเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาฯ แล้วพุทธะมันศึกษาได้มากน้อยแค่ไหน ไม่ใช่ศึกษาไปแล้วไปกระตุ้นมันใจ นี่ซาลิ้นด้วย เราสู้ เราแน่ เราเก่ง เหยียบย่ำเขาไปทั่วไร้สาระ

แต่คนที่เป็นอย่างจริงนะ เศรษฐีมหาเศรษฐีนะ คุณิ นางวิสาขาต่างๆ จะไปวัด ไปถึงถอดเครื่องประดับออกหมดเลย กษัตริย์ในสมัยพุทธกาลนะ ก่อนจะเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้าจะถอดเครื่องประดับออกหมด แล้วลงจากช้างจากม้าเดินเข้าไป

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ๘

เราไปวัดไปวานะ อย่างน้อยสถานที่ปฏิบัติธรรม เราเห็นวัดที่มันเหลวไหลไปแล้ว นั่น
สาธุ เป็นเรื่องของโลก แต่วัดที่เขาตั้งใจทำของเขามี อย่าเหยียดหยาม อย่าดูถูก เอวัง